

ชื่อเรื่อง	การศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1	
ผู้วิจัย	มุกดาร์กษ์ ปาสาบุตร	ปริญญา ค.ม. (การบริหารการศึกษา)
กรรมการที่ปรึกษา	ดร.ธีระวัฒน์ เข็มแสง	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
	ดร.จำเนียร พลหาญ	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม 2555

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก เพื่อเปรียบเทียบระดับปฏิบัติและศึกษาปัญหา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนของโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 332 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.85 การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยส่งแบบสอบถามไปให้กลุ่มตัวอย่างและได้รับคืนมาทั้งหมด 239 ชุด วิเคราะห์ข้อมูล โดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบความแตกต่างโดยใช้ค่า t-test และ f-test ทำการวิเคราะห์เนื้อหาสำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ระดับปฏิบัติการบริหารงานวิชาการ โดยรวมและรายด้าน ทุกด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงอันดับตามค่าเฉลี่ยจากมาก ไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ด้านการพัฒนาหรือการดำเนินงานเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบระดับปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 มีความแตกต่างกัน โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ปัญหาและข้อเสนอแนะของการบริหารงานวิชาการ และการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ของโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้าน สภาพปัญหาพบว่า สถานศึกษาขาดผู้รับผิดชอบงานการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นอย่างชัดเจน และด้านข้อเสนอแนะได้ข้อสรุปว่า ควรมีการพัฒนาส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและ ภายนอกสถานศึกษา ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษา

4. การปฏิบัติที่เป็นเลิศ [best practices] ของ โรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) หมายถึง วิธีปฏิบัติในกระบวนการใด กระบวนการหนึ่งที่ทำให้สถานศึกษาประสบความสำเร็จ ภายใต้เงื่อนไขหรือสภาพแวดล้อมที่ สถานศึกษาเผชิญอยู่ พบว่าโรงเรียนขนาดเล็กได้มีการจัดการความรู้ได้ง่าย คือ การมี ฐานข้อมูลเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศของตนเอง และนำมาจัดนิทรรศการนำเสนอ โดย จัดเวที การแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศของโรงเรียนต่าง ๆ ที่มีผลงานดีเด่นเป็นที่ยอมรับใน หลายๆด้าน เช่น ด้านแนวคิด กระบวนการวางแผน การดำเนินงานตามแผน การประเมินผล และการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยมีการเผยแพร่วิธีปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ ตามกระบวนการ ขั้นตอนคือ การปฏิบัติที่เป็นเลิศทางการบริหาร โดยการบูรณาการหลักการบริหารสู่การปฏิบัติที่ เป็นเลิศด้วยกระบวนการกระตุ้นและรวบรวมความคิดสู่ความเป็นเลิศ คือ กระตุ้นและเปิดรับ ความคิด ดำเนินการตามขั้นตอนการเสนอความคิด ประเมินความคิด และให้ข้อมูลย้อนกลับ เพื่อการปรับปรุง นำความคิดไปปฏิบัติ ทบทวนเพื่อขยายผลความคิด ยกย่อง ชมเชย และ ประกาศความสำเร็จ วัตถุประสงค์ ทบทวน และปรับปรุง เป็นขั้นตอน เพื่อให้โรงเรียนอื่นๆ ได้นำไป ปรับใช้ เป็นกระบวนการที่จะช่วยให้นักเรียนมีความรู้ ความสามารถ และมีคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ ตามมาตรฐานการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนให้ได้คุณภาพและมี มาตรฐาน วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ที่ได้ควรมีการบันทึก เขียนรายงานเพื่อการศึกษา พัฒนา และเผยแพร่ ซึ่งจะเกิดประโยชน์อย่างยิ่ง

TITLE : Management of Academic Affairs of Small-size Schools
in Maha Sarakham Office of Primary Education Service Area 1

AUTHOR : Mukdarak Pasabut **DEGREE:** M.Ed. (Educational Administration)

ADVISORS : Dr. Tirawat Yeamsang Chairman
Dr. Chumnian Pollaharn Comittee

RAJABHAT MAHA SARAKHAM UNIVERSITY 2012

ABSTRACT

This research aimed to study implementation of small-size school administrators and teachers regarding management of academic affairs, to compare their implementation, to study problems in implementation, and to seek suggestions on management of academic affairs in small-size schools under Maha Sarakham Office of Primary Education Service Area 1. Subjects were 332 administrators and teachers of small-size schools under Maha Sarakham Office of Primary Education Service Area 1 in the academic year 2010. The instrument used in this study was a questionnaire of 0.85 reliability. Data were collected from the 239 returned questionnaires, and later analyzed to determine frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test and f-test to compare differences. Qualitative data analysis was also used to analyze the content.

Findings of the study are as follows:

1. The overall implementation of small-size school administrators and teachers regarding management of academic affairs and their implementation of all the specific areas were found at the high level. Arranged in a descending order, these aspects were as follows: school curriculum development; development or implementation in providing opinions on local curriculum development; and strengthening community with academic services.

2. There was a statistically significant difference at the .05 level between academic work implementation of the school administrators and that of the teachers in small-size schools under Maha Sarakham Office of Primary Education Service Area 1.

3. The study revealed the following problems: these schools lacked personnel in charge of local curriculum development; and promoted; there should be research for development of educational quality in these schools; and there should be community involvement in educational practice of these schools to improve their educational quality.

4. Regarding best practices of these small-size schools, the study revealed the following:

Under their current conditions, these schools had simple knowledge management practices such as having their own data bases of best practices and presented in displays and exhibitions, having knowledge sharing regarding their best practices in concept guidelines, planning process, implementation, evaluation, community involvement, as well as publicizing their best practices according to the following procedure: integrating management principles through stimulating and brainstorming of ideas; implementing the ideas presented; evaluating the ideas, and giving feedback or reflecting to improve and apply the ideas; reviewing to generate or expand the ideas; giving compliments and publicizing their success; showing steps of evaluating, reviewing and improving so that other schools can apply and adopt the procedure to improve their own students' knowledge, abilities, and desirable characteristics according to quality standards. Their best practices should be recorded, reported for further study and publicized for optimal benefits.